

Til medlemmer af Grønt Råd,
Mariagerfjord Kommune

6.1 Teknik og Miljøsekretariatet

Nordre Kajgade 1
9500 Hobro
Tlf. 97 11 30 00
raadhus@mariagerfjord.dk
www.mariagerfjord.dk

Journalnummer:
09.00.00-P35-1-15

Ref.: Inger Taylor
Direkte tlf. 97 11 36 12
intay@mariagerfjord.dk
Dato: 11. september 2015

Referat af Grønt Råd møde Torsdag den 27. august 2015 kl. 14-17 Mødelokale Skoven, Rådhuset, Østergade 22, 9510 Arden

Til stede: Morten Schnack (MS), Lone Bak Dalgaard (LBD), Finn Frandsen (FF), Ole Guldberg (OG), Thorkild Lund (TLu), Torben Sommer Larsen (TSL), Per S. Sørensen (PSS), Jørgen Ussing (JU) og Inger Taylor (IT)

Afbud/ikke til stede: Torben Ladefoged (TLa), Ole Madsen (OM), Per Nielsen (PN), Kjeld Lundager Jørgensen (KLJ), Lars Henning Jensen (LHJ), Uffe Westerberg (UW).

1. Velkomst og gensidig orientering

JU bød velkommen og gennemgik dagsorden. Herefter var der gensidig orientering:

Miljøagenter: Der blev spurgt ind til Miljøagenterne. JU uddybede, at ordningen erstatter den tidligere papirindsamlingsordning, hvor deltagerne nu i stedet tilbydes at indgå i oplæring og miljøaktiviteter for pengene. Der er givet et tilskud på 500.000 kr. fra Miljøstyrelsen til et projekt. Der har været afholdt formøde med deltagere i ordningen. To-tre foreninger er faldet fra, men 16 fortsætter. Projekter er ved at blive defineret. Eksempelvis har spejdere og elever uddelt foldere til sommerhusejere. Deltagerne skal undervises til Miljøagenter, så de kan udbrede viden om affaldssortering. Når projektet er kommet lidt længere, kan Charlotte Speich, der er projektleder, komme og fortælle om ordningen.

Kastbjerg Ådal: Der blev spurgt ind til Kastbjerg Ådal, hvor FF fra Friluftsrådet gerne vil indkaldes til følgegruppemøder, han har ikke været inviteret de sidste par gange. OG oplyste, at der sidst – for noget tid siden - har været møde i Buderupholm. IT har talt med KLJ, som er blevet projektleder og oplyser, at anlægsarbejdet rykker nogenlunde planmæssigt fremad med anlæg af slyng. Der arbejdes videre med broer og stier i efteråret.

Brug af sprøjtemidler af kommunen: Emnet blev drøftet for og imod. Der blev bemærket følgende:

- at det er et ualmindeligt dårligt signal at sende, at kommunens drift må benytte sprøjtemidler, når man samtidig arbejder for at fremme giftfrie haver.
- at der er indlagt rigtig meget 'elastik' i teksten fx at OSD-områder friholdes videst muligt!
- at det er ulovligt at sprøjte i OSD-områder.
- at det er en god idé, når der er tillid til, at kommunen kan håndtere brug af Roundup fornuftigt. Landmænd har sprøjtecertifikat, så de kender ansvaret omkring brug. Det har private haveejere ikke, så de doserer ofte forkert.
- at landmænd nedvisner marker med godkendte midler, dvs. så det ender ikke ender i drikkevand. Det handler om ressourcer og bruges i rigtig lave doser med korrekt instruktion.
- at glyphosat ender i drikkevandet og i vandmiljø.
- at der ikke er fundet glyphosat i grundvandet iht. dansk grundvandsforening.

Vandløb: Der blev spurgt ind til nedklassificering af vandløb. JU uddybede med, at i områder med meget små vandløb og få ejere og områder med snipper af vandløb, vil kommunen gerne nedklassificere vandløbene fra offentlige til private vandløb. Omvendt vil kommunen gerne opklassificere større vandløb ved Hobro fra private til offentlige vandløb.

APP med naturtjek: OG orienterede om en tilbagemelding på, hvor mange kommuner, der bruger den nye naturtjek-App, hvor det er muligt at registrere planter og dyrearter. I Mariagerfjord Kommune er der foretaget 1205 observationer, så der har været en fin interesse for det.

Korup Å: JU orienterede om, at en ny profil af den flyttede å er gravet. De er ved at dose jord ud, som kan fyldes i den gamle åstrækning, når projektet bliver åbnet. PSS oplyste, at åens længde bliver øget over en strækning på 6 km, hvilket må være godt for lystfiskerne.

Grøftekanter: TLu foreslår, at første slåning af rabatter udsættes ca. 14 dage, da der stadig er ynglende bomlærke, gulspurv m. fl. fugle i grøftekanterne på det tidspunkt, man slår rabatterne på. Der er også et ønske om at få samlet græsklip op til gavn for naturen.

PSS vil gerne have slået de yderste 80 cm mod vejbanen året rundt af hensyn til pindsvin og grævling, så de kan nå at stoppe op, hvis der kommer en bil. Emnet kan drøftes nærmere på næste møde med henblik på at foreslå kommunens drift at justere slåningen.

Fondsansøgninger til Velux Foundation: JU oplyste, at der er afsendt to ansøgninger:

- Ålegræs i yderfjorden: Videnscenter for Landbrug i Aarhus (VFL) er tovholder for NOVAgæs-projektet. Det handler om at høste ålegræsfrø så der kan udsås frø i yderfjorden. Luftfoto viser tilbagegang af ålegræsudbredelsen i fjorden. Det har svært ved at etablere sig. Der er udviklet både høst- og såmaskiner. Erfaringer fra USA viser, at det kan give succes i dybder fra knæhøjde til ca. 1 m. Havbakkeskolen er spurgt, om de vil være med.
- Natur som driftsgren i landbruget: Der er søgt 10 mio. kr. til at sætte fokus på økonomi ved afgræsning i ådale mv., at undersøge u hensigtsmæssigheder i regler og jordfordeling som redskab.

Den endelige afgørelse af, hvilke projekter, der gives tilskud til afgøres sidst på året.

Iltningsprojekt: Der blev spurgt ind til iltningsprojektet. JU oplyste, at der ikke er søgt penge til det, for der mangler viden om emnet. Det er håbet, at staten kan få øje på iltning som et virkemiddel til realisering af vandplanerne.

Fredninger: OG oplyste, at fredninger i kommunen er ved at være gamle og hver fredning består af flere beslutninger og dokumenter, hvilket gør det sværere at overskue, hvad der gælder bl. a. Kielstrup Sø fredningen. DN har derfor foreslået en revideret fredningsbeskrivelse omkring Kielstrup Sø, suppleret med regler om naturpleje og adgang.

Hohøj og Alstrup Krat: OG oplyste, at DN samarbejder med kommunen om fredningen omkring Alstrup Krat og Hohøj med et projekt med formidling, nyt stiforløb, folder mv. Der er god gang i plejen i området. Rydning af skoven betyder, at der fra Hohøj nu er udsigt til Mariager Fjord.

2. Økonomi

Det blev drøftet, hvad Grønt Råd vil prioritere at bruge midler på i 2015:

- ok til spang og forbedret adgang på Nordsøstien Hadsund samt ved hegning med dyr.
 - ok til forbedring af adgangs-/badeforhold ved Glenstrup Sø – ok, hvis der fremsendes et budget.
 - som udgangspunkt vil Grønt Råd ikke stå for at vedligeholde stier, men vil gerne bidrage til at forbedre og udskifte materialer på udvalgte stier. Ok til forbedring af Øster Hurup kyststien med spang, ordentlig afmærkning af den nordlige rute og forbedret indgangsportal og ok til forbedring af Låenhusruten.
- FF oplyste, at flere af Grundejerforeningerne slår Nordsøstien. På strækningen ved broen ved Haslevgårde Å vil grundejerforeningen gerne have 1500 kr. til udlæg af grus – ok til dette. Endvidere blev der sagt ok, til at udvide rammen til projektet ved Hohøj og Alstrup Krat.

3. Temamøde med Udvalget for teknik og miljø i 2015

Det undersøges, om det er muligt at finde et mødetidspunkt i efteråret 2015 – eksempelvis i slutningen af oktober eller i november. Emner til drøftelse:

- Stinetværksprojektet fremlægges for Byrådet 9. september. På temamødet kan stivisioner drøftes og fx kan Kirsten Bøtger fra AAU inviteres til at fortælle om potentialer med certificering af stier.
- Biodiversitet - der er i tilbagegang i Danmark, hvilket hænger sammen med mangel på naturområder. Emnet kan omfatte § 3-områder, grøftekanter og græsningslag på private arealer med hjælp fra kommunen samt projektet om natur som driftsgren i landbruget.
- Vandplaner og at rensningsanlæg snart forsvinder fra fjorden, hvilket må have god påvirkning på fjorden. Byrådet kan ikke gøre så meget i forhold til vandplanerne, så det udskydes til senere.

Temamødet skal være på maks. 2 timer og være så interessant som muligt, så flest muligt deltager. Det giver plads til 2 punkter, hvor stier og biodiversitet er mest oplagte.

4. Stinetværksprojektet:

IT præsenterede resultaterne af stinetværksprojektet, herunder det gode samarbejde med frivillige. Kommunen arbejder videre med et frivillig – og samskabelsesprojekt, hvor Fremfærdpuljen søges om tilskud til et forsøgsprojekt om samarbejde med frivillige om naturstier.

5. Vandplaner

Bjarke Uffe Jensen, afdelingsleder i Natur orienterede om status for statens vandplaner.

Vandplaner er nationalpolitik, er ved at blive lavet om, så ingen ved, hvad det ender med, men Bjarke kunne fortælle lidt om den plan, der ligger nu. Vandområdeplan II løber fra 2015-2021 og skal være vedtaget 22. december 2015. Mariagerfjord Kommune har indsendt to høringssvar: Et flertalssvar og et mindretalssvar. Ifølge Altinget har Eva Kjær Hansen meldt ud, at planer granskes med henblik på justeringer, derfor kan hun ikke garantere vedtagelse inden jul, men vil forsøge. Det arbejdes med et nyt koncept med kommunikationsværktøj (klageadgang). Bindende mål og indsatser fastsættes i bekendtgørelser. Idefase, teknisk forhøring og kommunale handleplaner afskaffes. Der kan oprettes vandråd, hvilket der er i Mariagerfjord Kommune. Helt nyt er Bekendtgørelser om miljømål (ingen klageadgang), som er på over 1.000 sider!

Vanddistrikt Fyn og Jylland (inkl. Mariager Fjord)

- **Vandløb:** I Regionplaner (potentialer) var der 422 km målsatte vandløb + ikke-målsatte vandløb. I Vandplan I var der 333 km målsatte vandløb. I forslag til Vandområdeplan (med bagudrettet tilstandsbedømmelser) var der ca. 286 km målsatte vandløb. Vandrammedirektivet gælder dog for alle vandløb og søer. Risikovurdering: EU stiller krav om, at der udover vandløbsinsekter, skal tages planter og fisk med i vurderinger. Mariagerfjord Kommune har til perioden fra 2015-2021 fået 9,5 mio. kr. til at forbedre et udvalg af vandløb med 46,2 km og fjerne 12 spærringer. Indsatser er fx genslyngning, fjernelse af spærringer. Erfaringer fra lokale vandråd er positive.
- **Søer:** Jylland-Fyn-området: 595 søer, 435 manglende målopfyldelse. Mariagerfjord Kommune: 14 målsatte søer (11 med manglende målopfyldelse (2 ukendt)). Kun målopfyldelse på Madum Sø, men ingen indsatser.
- **Mariager Fjord:** Mål er god økologisk tilstand 2021, god kemisk tilstand 2015. Belastning 2008-2012: 879 tN/år; Baseline-belastning: 640 tN/år; Målbekæmpelse: 375 tN/år. Bruttoindsatsbehov: 265 tN/år mangler. Krav til kvælstoffjernelse er reduceret ad flere omgange – fra 19000 tN, til 9000 tN, 6600 tN og senes i Vandområdeplan II til 1600 tN (af 7800 tN).
- **Grundvand/drikkevand**
Der er grundvand nok, god kvantitativ indsats, ingen planlagte indsatser, men vandløbenes vandføring kan være påvirkede lokalt. Prioritering af, hvad grundvandet må bruges til ift. markvanding. Kommunens problem at håndtere det, men der kommer en vejledning fra Naturstyrelsen.

Der blev spurgt ind til:

- **Opgørelser:** Farvandene omkring DK i Tyskland og Sverige har god økologisk tilstand, men det afhænger af, hvordan det opgøres. Opgørelsesmetoden er godkendt i EU og kalibreret på tværs af lande. Men kommunen kan kun forholde sig til det, der bliver meldt ud fra staten.
- **Hvad er der sket siden 1997:** Der er sket meget, ca. en halvering af kvælstofudvaskningen. Næringsstoffer i Kattegat er en helt anden problemstilling, hvor DK ikke er den største tilleder, og det har større betydning i de indre farvande.
- **Iltning af fjorden:** Iltning af fjorden kan fjerne kvælstof, indtil effekt på land begynder at virke. Der er en straks-effekt i inderfjorden, hvor N genbruges 6-10 gange af alger på grund af langsom vandudskiftning. Iltningsprojekt kunne være fint at få afprøvet.
- **Hvad kommunen gør ift. vandløb og søer, som ikke opfylder målsætninger:** Kommunen har lidt indflydelse gennem vandløbsregulativer, kan meddele påbud, hvis der er beviselige udledninger af kvælstoffer. Er ved at få styr på overløbsbygværker, hvilket der bliver arbejdet med over de næste 50 år i samarbejde med vandselskabet.
- **Fokus på kvælstof i vandplaner, selvom der er problemer med fosfor:** Det er et politisk spørgsmål. Kommunen retter ind. Der er national uenighed om, hvad der skal til, hvilket kommunen ikke har kompetencerne til at gå ind i. Forskere fra universiteter i DK siger, at fosfor ikke har stor betydning i de indre danske farvande, men der er også uenighed mellem forskere.
- **Plantning af ålegræs:** Ålegræs har fin effekt til at tippe balancen i fjorden. Der er kortlagt ålegræs i yderfjorden – der er flere fine samlinger af ålegræs uden algebelægninger. Gæssene har en gavnlig effekt på ålegræsset ved 'klipning' og ålegræsset er gavnligt for Lysbuget knortegås, kommunens ansvarsart.

Bjarke afsluttede med at gøre opmærksom på, at der er oprettet en hjemmeside, hvor der lægges informationer ud hvert 14. dag om fjordens tilstand.

6. Energi-bustur for Byrådet

JU og IT orienterede om en energi-bustur, som Byrådet har været på i august med information om den grønne energiomstilling, fremtidens fjernvarme, håndtering af luft ved biogasanlæg, besøg på biogasanlæg i Hjørring, ved de nyeste vindmøller ved Brønderslev, om erhvervsudvikling, brint og brændselsceller og lagring af gasser. Kunne evt. være at interesse for Grønt Råd.

7. Eventuelt

UW har orienteret om, at Grønt Råd i Rebild har fællesmøde for Grønt Råd på dagsordenen. Det blev besluttet at afvente et evt. udspil fra dem.